

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Про розгляд законопроекту
за реєстр. № 3612

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні 17 червня 2020 року (протокол № 41) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону про народовладдя через всеукраїнський референдум (реєстр. № 3612 від 09.06.2020), внесений Президентом України, і повідомляє наступне.

Згідно з преамбулою «закон визначає правові засади здійснення народного волевиявлення через всеукраїнський референдум, його організацію та порядок проведення» та як зазначено у пояснювальній записці законопроект спрямований на врегулювання правовідносин, пов'язаних з ініціюванням, призначенням (проголошенням), підготовкою, проведенням, встановленням результатів та правовими наслідками всеукраїнського референдуму. У законопроекті серед іншого встановлюються вимоги щодо: предмету всеукраїнського референдуму, порядку здійснення народної ініціативи, створення системи комісій, що здійснюють підготовку та проведення всеукраїнського референдуму, їх статусу, повноважень та оплати праці членів комісії, проведення агітації, інформаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення організації і проведення всеукраїнського референдуму.

При цьому у розділі VI законопроекту визначено, що витрати на підготовку і проведення всеукраїнського референдуму здійснюються виключно за рахунок коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення всеукраїнського референдуму, та коштів фондів суб'єктів процесу всеукраїнського референдуму. Згідно із законопроектом до заходів з підготовки та проведення всеукраїнського референдуму, що здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, зокрема належить:

– забезпечення діяльності комісій, насамперед оплата праці їх членів. Так:

голова, заступник голови, секретар або інші члени окружної (загальною кількістю не більше двох осіб) чи дільничної комісії з всеукраїнського референдуму (загальною кількістю не більше двох осіб) протягом усього періоду повноважень комісії або частини цього періоду можуть виконувати свої повноваження у комісії з всеукраїнського референдуму з оплатою їх праці в комісії відповідно до цього Закону (*у розмірі та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України за поданням Центральної виборчої комісії*);

оплата праці спеціалістів, експертів і технічних працівників, залучених для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень окружних і дільничних комісій з всеукраїнського референдуму у розмірі, що не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, встановлений на день початку процесу всеукраїнського референдуму);

оплати праці члена комісії з всеукраїнського референдуму, звільненого від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи не може бути нижчою за його середню заробітну плату за основним місцем роботи.

Водночас, чисельність членів дільничних комісій порівняно з такими комісіями, що згідно з Виборчим кодексом забезпечують вибори народних депутатів України, пропонується збільшити на 2 – 6 осіб;

– виготовлення офіційних інформаційних матеріалів всеукраїнського референдуму у кількості, визначеній Центральною виборчою комісією (до офіційних інформаційних матеріалів всеукраїнського референдуму належать: текст питання всеукраїнського референдуму та інформаційні плакати, що роз'яснюють порядок голосування та відповідальність за порушення законодавства про всеукраїнський референдум).

Поряд з тим, законопроектом передбачається, що:

підтримання ініціативи проведення всеукраїнського референдуму може реалізовуватися виборцями засобами автоматизованої інформаційно-аналітичної системи, порядок створення та функціонування якої затверджується Центральною виборчою комісією;

кожний виборець на конкретному всеукраїнському референдумі може реалізувати право голосу шляхом електронного голосування в порядку, визначеному законом. Для реалізації такого права створюється окремо дільнична комісія з електронного голосування з всеукраїнського референдуму.

Згідно із законопроектом для організаційного, правового, інформаційного, технічного забезпечення здійснення своїх повноважень Центральна виборча комісія на час процесу всеукраїнського референдуму може залучати відповідних спеціалістів, експертів та технічних працівників.

Слід відмітити, що впровадження таких положень також має забезпечуватися за рахунок коштів державного бюджету.

Крім того, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування або інші органи, їх посадові та службові особи зобов'язані сприяти комісіям з всеукраїнського референдуму в реалізації їх повноважень: надавати необхідні приміщення для організації роботи та проведення голосування відповідно до вимог цього Закону та нормативів облаштування

таких приміщень, забезпечувати їх охорону, а також охорону бюлетенів з всеукраїнського референдуму та іншої документації, надавати транспортні засоби, засоби зв'язку, обладнання, інвентар, оргтехніку, що підлягають поверненню після припинення повноважень комісій з референдуму. При цьому порядок оплати або відшкодування зазначених послуг встановлює Кабінет Міністрів України.

Зважаючи на запропоноване, у законопроекті встановлюється, що «обсяг коштів для підготовки і проведення всеукраїнського референдуму за поданням Центральної виборчої комісії передбачається щороку окремим рядком у законі про Державний бюджет України». Відповідно у пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що прийняття законопроекту потребуватиме видатків з державного бюджету на створення та забезпечення функціонування автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення електронного голосування, а також на забезпечення проведення всеукраїнського референдуму.

Однак, до законопроекту не надано належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету (для досягнення збалансованості бюджету), що не відповідає вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України. Натомість у пункті 3 частини третьої розділу XIII «Прикінцеві положення» законопроекту доручається Кабінету Міністрів України при підготовці проектів закону про Державний бюджет України на 2021 рік і наступні роки передбачати кошти на створення і функціонування автоматизованої інформаційно-аналітичної системи.

Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) у експертному висновку до законопроекту зауважує, що визначити вартісну величину впливу на показники бюджету на даний час не вбачається можливим за відсутності вихідних даних, а саме: визначеної архітектури автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення електронного голосування, вартості обладнання та програмного забезпечення, необхідного для її створення та забезпечення функціонування, можливості використання наявного у Центральної виборчої комісії обладнання та модифікації вже функціонуючих інформаційних систем, кількості утворюваних дільничних комісій з референдуму тощо.

Разом з тим, Мінфін, виходячи з обсягів видатків, виділених з державного бюджету на підготовку та проведення у 2019 році виборів Президента України та позачергових виборів народних депутатів України, вважає, що проведення Всеукраїнського референдуму потребуватиме виділення коштів з державного бюджету в обсязі понад 2 млрд гривень, а на створення регіональних і територіальних представництв Центральної виборчої комісії та забезпечення їх діяльності у 2021 році необхідні додаткові видатки з державного бюджету в обсязі 802,7 млн гривень.

У законопроекті також визначається, що за настання передбачених обставин невикористані кошти фонду всеукраїнського референдуму

перераховуються установою банку, в якій було відкрито накопичувальний рахунок фонду, до Державного бюджету України на п'ятнадцятий день з дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів всеукраїнського референдуму.

З огляду на вимоги Бюджетного кодексу України (далі- Кодекс) положення статті 65 «Фінансове забезпечення підготовки та проведення всеукраїнського референдуму» законопроекту належить узгодити з положеннями бюджетного законодавства, зокрема:

зважаючи на визначення у статті 2 Кодексу термінів «фінансування бюджету», «кошторис», «витрати бюджету» пропонується: слово «фінансування» замінити словами «здійснення (проведення) видатків» залежно від змісту пропозиції, а слова «Фінансування всеукраїнського референдуму за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється в порядку...» – «Порядок використання коштів, передбачених на забезпечення підготовки та проведення всеукраїнського референдуму, визначається...» та використати правильно назву центрального органу виконавчої влади, а також уточнити положення, у яких застосовуються слова «кошторис видатків», «єдиний кошторис видатків», «витрати на підготовку та проведення всеукраїнського референдуму»;

з огляду на визначені у статті 46 Кодексу стадії виконання державного бюджету за видатками та положення частин четвертої – сьомої статті 65 законопроекту щодо проведення відповідних видатків частину першу пропонується виключити (як таку, що не узгоджується з наведеними частинами статті).

оскільки відповідно до частини першої статті 40 Кодексу законом про державний бюджет визначаються бюджетні призначення головним розпорядникам коштів державного бюджету за бюджетною класифікацією, слова «окремим рядком» у запропонованому у частині третій значенні не вживаються. Водночас, беручи до уваги, що потреба у коштах державного бюджету на підготовку та проведення всеукраїнського референдуму виникає у разі його призначення Президентом України або Верховною Радою України, такі кошти можна передбачити також у процесі виконання закону про державний бюджет шляхом внесення відповідних змін до нього. Тому пропонується у частині третій слова «щороку окремим рядком» та друге речення виключити.

З приводу положень частини третьої статті 65 Мінфін звертає увагу, що питання врахування коштів у державному бюджеті на підготовку та проведення всеукраїнського референдуму має розглядатися після прийняття відповідного рішення про його призначення з урахуванням норм Бюджетного кодексу України.

Загалом Міністерство фінансів підтримує законопроект, але в межах компетенції вважає за необхідне його редакційно уточнити.

З огляду на зазначене, термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті (з дня, наступного за днем його опублікування), належить узгодити з положеннями частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу

України, що встановлює вимоги до введення в дію законів України або їх окремих положень, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету).

За результатами розгляду Комітет ухвалив рішення:

1. Проект закону про народовладдя через всеукраїнський референдум (реєстр. № 3612 від 09.06.2020), внесений Президентом України, має вплив на показники державного бюджету (приведе до збільшення видатків, а також може зумовити збільшення доходів у разі перерахування невикористаних коштів фонду всеукраїнського референдуму). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року – не раніше 1 січня 2022 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

2. Рекомендувати Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування при доопрацюванні законопроекту положення статей 64 та 65 узгодити з вимогами статей 2, 40, 46 Бюджетного кодексу України з урахуванням висновку Комітету з питань бюджету та пропозицій Міністерства фінансів України.

Голова Комітету

Ю.Ю.Арістов

Вик.Расчислова Л.В.
255-41-14

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E007B2D8000
Дійсний до: 07.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/8-2020/80058 від 18.06.2020

